

SZERKESZTŐI IRUDA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttári cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Új évi ajándék.

Az a hír járja, hogy a kormány új évi ajándékkal akar meglepni három államtitkárát.

A hír már azt is tudni véli, hogy gróf Andrássy Gyula belügyi, Berzeviczy Albert közoktatásiügyi és Gromon Dezső honvédelmi miniszteri államtitkárokat valóságos belső titkos tanácsosoknak nevezik ki.

Ez uton tehát a méltóságos urakból kegyelmes urakká lesznek a főntebb nevezett államtitkárokat.

Hát a végén nekünk nem sok szavunk lehet az ilyesféle czimozsgatások ellen. Ha a felségnek úgy tetszik és a kormány úgy véli — hát adhat címeket és kitüntetések minden ember fiának.

De már ahhoz még is csak szó fér, hogy miért részesülnek a főntebb nevezett államtitkár urak abban a magas kitüntetésben.

Politikai körökben úgy értelmezik a tervbe vett kitüntetést, mint valamely sérelem megszüntetését.

Ugy mondják: zokon esik az államtitkár uraknak, hogy például rangban mögöttük álló néhány főispán már büszkélkedhetik a „kegyelmes ur” czimével, míg a fölöttük álló államtitkárokat csak egyszerűen: „m é l t ó s á g o s u r a k.”

Persze azt kifejezik a számitásból, hogy vajon azok a főispánok, a kik excellenziás urak, különbek-e csak azért amazoknál, a kik egyszerű méltóságos czim alatt szerénykednek.

Tudni való, hogy az excellenziás czim adományozásánál rendszerint kortes érdemek szottak figyelembe részülni és jutalmaztatni, ha meg az atyafiságos összeköttetések révén jut egyik-másik méltóságos ur az excellenziás titulushoz.

Némelyiknél meg a „születés” ad jogot magas állásra és kitüntetésre.

Az államtitkárság sok munkával és nagy felelősséggel járó állás ugyan, de azért ezekre is a legtöbbször a születési előnyök, a családi összeköttetések stb. juttatják egyik-másik szerencsés halandót.

Aztan olyan a korszellem, hogy még ma is bizonyos vívmány számba megy, ha egy nagy születésű mágnás kegyeskedik beérni az egyszerű államtitkársággal és nem kíván egyszerre beülni a — piros bársony székbe.

Hát ilyen felfogás mellett azon sem lehet csodálkozni, ha némely államtitkár nem elégszik meg a méltóságos czimmal, hanem „kegyelmes ur” akar lenni, a ki kegyet gyakorol még akkor is, ha egy méltóságos urral szóba áll.

Hogy gróf Andrássy Gyula, Berzeviczy Albert és Gromon Dezső urak megértek az excellenziás czimre és érdemesültek-e arra a magas kitüntetésre, azt első sorban azok tartoznak mérlegelni, a kik a koronánál a kitüntetést javaslatba hozzák.

Távol legyen tőlünk irigykedve nézni az államtitkár urakra e kitüntetés ötletéből; ha megérdemlik: hát viseljék, ha nem érdemlik meg — akkor szégyeljük magukat.

Mi csak a kitüntetés indokolása ellen szólunk, mert legalább is különös dolognak tartjuk, hogy az államtitkár urakat csak azért tüntessék ki, mert néhány rangban alattuk álló ember is részesült már hasonló kitüntetésben.

Megvalljuk: sokkal önértetesebb férfinaknak szeretjük ismerni az érdekelte államtitkár urakat, semhogy feltételezünk lehetne, hogy pusztán ilyen érzékenykedési eset révén és okán óhajtanának bejutni a kegyelmes urak közé.

Ha érdemeik vannak a mi egyik másiknál nem is tagadható — akkor

majd a számbavételkor tüntessék ki őket, de ne hozzák magukat abba a zavarba, hogy a világ hamisvilágításban lássa az érdemek kellő elismerését.

Mert nézetünk szerint ők maguk jönnének a legkényesebb helyzetbe, ha új évi ajándék czimén kapnák meg azt a kitüntetést, a mely nem érdemek elismerése, hanem érzékenységi kérdés megoldása alakjában jelennek meg a közvélemény ítélő széke előtt.

Az ilyen újévi ajándékban nem sok köszönet volna rájuk nézve.

Politikai hírek.

Az erdélyi kérdés. Az oláhországi képviselőházban újabb időben egyre sürűbben foglalkoznak az ugynevezett erdélyi kérdéssel. Legutóbb a keddi ülésen Lahovary külügyminiszter nyilatkozott az erdélyi kérdésről és kijelentette, hogy a konzervatív párt magatartása igen megfontolt; ő Bratiano Ivnának nem hányja szemére, mintha híján volna a hazafiságnak és előrelátásnak, azonban a liberálisok mindig túlzók voltak. Igen sokat beszéltek 1867-ben, amikor azt hitték, hogy Oroszországgal és Németországgal együtt Ausztria-Magyarország és Franciaország ellen fognak háborút viselni és sokat beszéltek 1883-ban is, amikor az ellenkező politikát fogadták el. Az erdélyieket nálunk szívesen fogadják, tanári állásokat adnak nekik és így gyermekeink érzelmvilágára befolyást gyakorolhatnak. Azonban van két dolog, a mit sohasem adhatunk meg nekik: hivatalosan nem avatkozhatunk be ügyeikbe és pedig se közvetlenül, se tisztességes közbenjáró szerepben, mert ez lealázásra vezet; továbbá az oláh kormány az ö k ü l t ü g y i politikáját nem rendelhetitál az erdélyiek kívánságainak és érdekeinek. A román királyságnak megvan a maga politikája.

Baj van. Mint budapesti politikai körökben beszélnek, a szabadelvű-pártból több képviselő kilép. A kilépések közül az első már meg is történt, báró Atzél Béla, a bodai ki kerüllet képviselője tegnapelőtt pár soros levelet írt báró Podmaniczky Frigyesnek, a szabadelvű pártkör elnökének, melyben kijelenti, hogy a pártkör tagjai sorából kilép. Báró Atzél Béla már meg is kepta Podmaniczky Frigyes választát, melyben a kilépést tudomásul veszi. Báró Atzél Béla egyelőre nem lép pártklubbba, hanem mint pártönkivüli fogja kerületét az országgyűlésen képviselni.

Az ártatlanul elítéltek kártalanítása.

Az új büntető rendterítés javaslatát az igazságügyminiszter a képviselőház ülésének megnyitása után be fogja terjesztetni.

A javaslat, mely körülbelül 600 §-ból áll, egy új és fontos elvet foglal magában, gondoskodik az ártatlanul elítéltek kárpótlásáról. Nevezetesen az is benne, hogy az esküdtészeki bíráskodást kiterjeszti több bűnre.

Az elítéltek kárpótlására nézve a javaslat kártalanítást rendel el akkor, ha az, a kit a bíróság felmentett, vagy ellene az eljárás megszüntette, oly cselekmény miatt szenvedett akár letartóztatás, akár vizsgálati fogság, akár ítélettel rászabott szabadságvesztésbüntetést, a melyet nem ő követett el, vagy mely a törvény szerint nem büntescselekmény.

Nincs igénye azonban kártalanításra annak, a ki a büntescselekmény elkövetésével önmagát vádolta, vagy a ki reá nézve fontos bizonyítékokat az alapperben elhallgatott; végre a ki a bűnösségét megállapító elsőfoku ítélet ellen perorvoslással nem élt, vagy a ki megkezdte a büntetést, mielőtt az ítélet jogerőre emelkedett.

A ki szökést próbál meg, vagy hamis vallomásra akarja birni tanuit, szintén nem igényelhet kárpótlást. A kárpótlást az állam adja. A kártalanítást fél év alatt kell érvényesíteni.

Az ártatlanon végrehajtott halálbüntetés esetén a kivégzettnek hozzátartozói részesítendők megfelelő pénzbeli kárpótlásban.

Diadalmápor után . . .

A „Magyar Hírlap” írja: Azt a hatalmas mü-diadalmáport, mely az utóbbi hetekben a kormányt és pártját elfogta, most igaz és hamisítatlan — katzenjammer váltja fel.

A személyi tekintetek ismét javában graszszálnak és ezekhez hozzájárul sok mindenféle objektív aggodalom, különösen az egyházpolitikai kérdések megoldhatására nézve.

Míg a kormánypárti képviselők egy része kiválói készül a pártból addig a pártnak nagy zöme hangosan tesz szemrehányásokat a kormánynak és a párt vezetőségének, — hogy a párt összeharctásának biztosítására semmit sem tettek és másrészt azért, mert az egyházpolitikai kérdésben az ellenzékkel szemben, melyek a javaslatok mellett nyilatkoztak, provokativ és elbizakodott magatartást tanusítottak.

Mindezekhez hozzájárul, hogy a katolikus főpapság is egyre erősebb hangot kezd használni a kormánnyal szemben, míg a protestantok az 1868. t. 53. cikkének tervezett szerencsétlen módosítása ellen megkezdtek az agitációt, a főispánok pedig — megkérdőztetvén — legnagyobb részt úgy nyilatkoztak, hogy az állami anyakönyvezetés, sem a házasságoknak polgári hatóságok előtt való kötése végrehajtható nem lesz.

Ha még hozzávesszük mindezekhez, hogy magában a pártban folyton vannak, kik hol az egyik, hol a másik minisztert buktatni akarnak, vagy legalább más tárczának az átvételét óhajtanák tőlük és azt, hogy egyre határozottabban kolportálják Fejérváry bárónak a viszelését, melyet nem politikai, hanem pusztán családi ügyekkel indokolnak: könnyen elképzelhető a párt helyzete.

Mindezekkel szemben pedig a katolikus fő- és alapság egyaránt szervezkedik és tömörül. Szóval: a nagy diadalmápor után jelentkezik a katzenjammer és a napot, melyet a kormány és pártja az imént oly töndöklőnek láttak, sürű fellegek kezdik borítani.

Báró Atzél Béla kilépése.

Budapest, december 27.

Báró Atzél Bélának a kormánypártból való kilépéséről, melyről már lapunk tegnapi számában megemlékeztünk s melyről lapunk más helyén ma is említés van tette, a „B. H.” tudósítja a következő érdekes felvilágosítást nyújtja!

Báró Atzél Béla attól kezdve, hogy Bodáikon fölépelt, mindig független kormánypártinak vallotta magát. Megválasztása akkor igen sok embernek nem volt inyére, magának a miniszterelnöknek, gróf Szápáry Gyulának sem, a ki, midőn fölépelt hírt halotta, oda ment hozzá ezekkel a szavakkal:

— Nekem már van jelöltem Bodáikra.

— Mindegy, kegyelmes uram, — mondá Atzél, — azért én mégis fellepek. És fölépelt, hisba agítáltak ellene az orthodox zsidók, mert megtagadta a recepczióra szóló ígéretet és a katolikus papok, mert az egyházpolitikai kérdésekben sem engedett magára pressziót gyakorolni. Meg is választották.

Már akkor az volt az elve, hogy független kormánypárti legyen, nem rendelve alá meggyőződését a pártfegyelmeknek, annál is inkább, mert tiszta politikát akart csinálni és nem osztózott a szabadelvű párt egy frakciójának szerinte könnyelmű politikai fölfogásában sem. Ez ellen indította meg annak idején a pürosz-mozgalmat.

Mikor Wekerle került a kormányra, azt hitte róla báró Atzél Béla, hogy egy új politikai iránynak lesz a zászlóvivője és éppen ezért összeférhetőnek tartotta a szabadelvű pártban maradásával, hogy küzdjön a pártnak egy frakciójá ellen nyíltan, de sohasem a vezér, Wekerle ellen titokban. Wekerlével mégis elhitették, hogy Atzél ő ellene harcol, úgy hogy a miniszterelnök egyszer meg is szöliktotta a bárót:

— Hallom, hogy te ellenem agitálsz.

Amire Atzél azt felelte:

— Ha neked, kedves barátom, ellenfeled leszek, meg fogom neked mondani. Hátulról én nem szoktam támadni.

Báró Atzél Béla azóta ügyelő álláspontot foglalt el: csak szemlélte a dolgok folyását és sehoggy sem volt velük megelégedve. A visszaélések, a protekció egyáltalában nem élt véget az új rendszer alatt. Láttá, hogy az az irány, amelyben a kormány és a szabadelvű párt halad, nem az ő irányja. Több ízben nyilatkozott úgy, hogy ő sem nem bígott, sem nem aulikus, de az egyházpolitikai kérdések napirendrehozatalát határozottan elítéli.

Nemcsak elítéli, hanem egyszerűen megbuknak tartja, amelybe a Tisza frakció könnyelműen belevitte a kormányt. A báró szerint a katolikus papoknak igazuk van, nem dogmatikai szempontból, hanem a bazu javát tekintve. A valuta rendezve még nincs és az egyházpolitikai reformokkal 4—5 millió forint új kiadást szónak az ország nyakára. Az anyakönyveket kiveszik azoknak a kezéből, akik eddig ingyen és kitűnően vezették s mielőtt még az állami közigazgatást behoznák, megbízhatatlan elemekre ruházzák ezt a fontos tisztelet. Az ország közvéleménye sem kívánja a reformot, magában a szabadelvű pártban pedig az a mottó, hogy időszertűlen a dolog, de ha egyszer már elkezdtek, folytatni kell a végletekig. Ő, báró Atzél Béla nem látja be, hogy miért kellene egy elkezdett rosszat folytatni.

Most, minthogy a küzdelem a párt kebelében tovább nem folytatható, kilépett a szabadelvű pártból. Kilépett pedig anélkül, hogy szándékát bárkivel is tudatta volna, anélkül, hogy bárkit kilépésre biztalt volna. Ellenben most, hogy kün van a pártból, mindent meg fog tenoi annak szétrobbantására.

Báró Atzél Bélának nincs szándékában csatlakozni egyik párthoz sem. Pártönkivüli akar maradni, mert, saját szavai szerint, „semmi gazdát maga felett meg nem ttr.” Megunta már a pártfegyelmet s ezentul, mind eddig is, ha lehetett, legjobb meggyőződése szerint az igazság érdekében fogja szavát latba vetni, akár az ellenzék, akár a kormánypárt mellett.

Vádoltak padjai.

Belgrád decz. 27.

A vád alá helyezett miniszterek ellen tegnap folytatták a vétárgyűlést. A bíróság háromnegyed 11 órakor jelent meg Velimirovics Pál elnöklete alatt. Dusmanics kilépett a bíróságból és helyette dr. Krestics haladóparti porbíró lépett, miután Ribarac tanúkkal bizonyította, hogy Dusmanics államtanácsos gyűlölt ellensége.

Kresticet, ki mára betegnek jelentette magát, Joannovics Kosza szabadelvű helyettesíti. Ezután felolvasták a vádlott miniszterek választát a vádiratra.

A vádlottak csak röviden válaszolnak, hivatkozva az egész szkupstina előtt annak idején tett szóbeli vallomásaikra. Csapán Stojanovics volt pénzügyminiszter válasza terjedelmes és mérsékelt hangon van tartva.

A vádlottak azután megneveztek védőket. Avakumovicsot és Stojanovicsot Melorandovics György, az egyetem államjogi tanára, Bogicsevics tábornokot Markovics Tisza hírneves belgrádi ügyvéd, Garasanin ségora fogja védeni. Ribarac védelmét két ügyvéd és pedig dr. Godjevac és Jerdics ügyvédek, Gvordics földmívelési miniszterét dr. Markovics Milán vette át, a ki a bécsi Theresianumban végezte tanulmányait, Gyorgyevics közoktatási miniszterét Tatics Péter, volt belgrádi polgármester védi.

Velimirovics Pera, az államtanács elnöke ma délelőtti 10 órakor nyitotta meg a törvényesek negyedik ülését.

Ezután az elnök elrendelte annak a védelmi iratnak felolvasását, a melyet a bevádolt miniszterek annak idején együttesen a szkupstina elé terjesztettek és az államtanács titkára felolvasta a védelmi iratot, valamint Avakumovicsnak és Ribaracnak a szukptinában tartott beszédeit.

Az anarkisták ellen.

A francia, spanyol és osztrák rendőrség a karácsonyi ünnepek folyamán is lázas tevékenységet fejtett ki az anarkista-összesekűvők ellen s mindenütt nagyszámú elfogatás is történt.

A spanyol rendőrség a merénylők valóságos nagy robbanó raktárát nyomozta ki, melyben annyi robbanószer van elhalmozva, hogy akár egy várost levegőbe lehetne röpíteni vele.

Az osztrák rendőrséget a prágai gyilkosság veszi igénybe, mely kétségkívül anarkista eredetű.

Nagyon valószínű, hogy ugyanazok követték el, kik az áldozatot utolsó óráiban környezték. Az illetőket már le is tartóztatták.

A francia törvényhozás a múlt héten a kormánynak tudvalevőleg 820,000 frank rendkívüli hitelt szavazott meg az anarkizmus ellen való védelem haditöltségei fejében.

A belügyminiszteriumban beható tanulmányozások folytak az iránt, minő czélokra kellene a pénz fordítani. Első sorban a vidéken működő ugynevezett „küldön” rendőrbiztosok számát akarja e pénzből valami százzal szaj critani.

Ez annál szükségesebb, mert az anarkizmus főleg a vidéken dolgozik a békés lakosság megfélemlítésére, igazán rendkívüli módon. Ezekenkint érkeznek mindenkihez a fenyegető levelek s habár egy részük kétségkívül gyermekektől vagy éretlen suhancoztól származik megis nagy benyomást tesznek főleg azért, mert részint a lakosok, részint a rendőrök utou utfülen találának különféle bombát vagy dinamittötényt.

Az utóbbi héten egész tömegesen érkeztek megvizsgálásra a párisi vegyészeti laboratoriumba az ország minden részéből az ilyen gyanus leletek.

Kossuth könyvtára.

Megirtuk már, hogy a Kossuth Lajos könyvtárának megvásárlását czélzó terv megvalósult és hogy Kossuth könyvtára, mint örök alapítvány a muzeumnak jut. A terv sokkal hamarabb valósult meg, mint a hogyan azt sokan hitték és most érdekesnek tartjuk, hogy a könyvtár megvásárlásának történetét elmondjuk olvasóinknak amő jelentős kapcsán, melyet a mozgalom kademénevezőitől kaptunk.

A könyvtár megvásárlását egy a függetlenségi pártban E ö t v ö s Károlyi elnöklete alatt alakult bizottság intézte, mely amelel alapján járt el, melyet Kossuth Lajos ez év november 20-án irni kezdett a decz. 5-én befejezve Herman Ottóhoz intézett.

E bizottság tagjai, a nevezett két képviselőn kívül, még Károlyi Gábor gr., Hentaller Lajos, Sturmann György és Horváth Ádám képviselők és E ö t v ö s Bálint dr. voltak.

A bizottság felhatalmazta E ö t v ö s Károlyt és Herman Ottót, hogy Kossuth Lajos levele alapján, mely a könyvtár vételárát 16,000 forintban állapította meg, a lehető legkisebb körben, a nyilvánosság lehető kizárásával, a gyűjtést intézze, s a lehető legrövidebb idő alatt hajtsa végre az ügyet. A megokolás Kossuth Lajos tudtával az volt, hogy a könyvtár a nemzetnek erökléje, melyet a nemzet számára biztosítani kell, nehegy e könyvtár is a Zrinyi és Rákóczi könyvtár sorára jusson.

A két megbízott december 11-én kezdve a gyűjtést, ezt már 10 nap mulva, azaz december 21-én teljes sikerrel befejezheték s a könyvtár teljes árát Kossuth Lajos nagy hazánkfiaának a magyar leszámítoló és pénzváltóbank közvetítésével a De Fornex turini bankház utján rendelkezésére bocsáthatják.

Ezzel kapcsolatban Herman Ottó közölte Kossuth Lajossal a bizottságnak az adakozókkal is megismertetett nézeteit, illetőleg óhaját, a könyvtár jövőjét illetőleg, a melyek röviden a következők:

1. A könyvtár örök alapítvány gyanánt a magyar nemzeti muzeumnak jut.
2. A nemzeti muzeumban külön felállítás és lajstrom mellett a „Kossuth könyvtár” nevet viseli.

3. A könyvtár megszerzésére vonatkozó összes okmányok a könyvtárban helyezendők el.

Mindezekre nézve Kossuth Lajos ez év decz. 23-án levelet intézett Herman Ottó képviselőhöz, a melyben a bizottság eljárását minden pontjában jóváhagyta, azt megköszöni s azt az óhaját teszi fejezi ki, hogy az alapítólevélbe az adakozók nevei bevétessenek, hogy továbbá az ügy jogi rendezése mielőbb és úgy foganatosíttassék, hogy az illető okmányt aláírhasza. Közli egyszersmind azt is, hogy fiaival a könyvtár megszerzésének, illetőleg átengedésének tényét közölte s mindkét fia a bizottság eljárását helyesnek, a tisztesség legszigorubb követelményeinek megfelelőnek találta.

Levele további folyamán azt is közli Kossuth, hogy a könyvtár lajstromozását maga végzi, mintegy ezer kötettel készen is van. Tudakozódik az átvétel iránt: vajjon az rögtön legyen, vagy megmaradhat-e a könyvtár nála, míg „Iratának” V. és VI. kötetét bevégti! esetleg elhunytáig, mely utóbbi esetben gyarapodnék, mert folyóiratokra továbbra is előfizet, s a tudomány fejlődéséhez képest folyton új műveket szerez.

Egy gróf tragédiája.

Budapest decz. 27.

Tegnap hajnalban a rendőri őrzőjárt egy férfi holttestre akadt, a vámpalotával szemben, a Duna alsó rakodó partján. A holttest egészen a víz mellett, a pocolyában hevert s a mikor megtalálták, már egészen hideg volt. A rendőrök a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították, a hol a holtban gróf Somsich Ivánra ismeretek.

Gróf Somsich Iván, mint a helyszíni szemle adatai s a nyomozás megállapította, ittás állapotban került a Dunaparttra, a hol valószínűleg megcsúszott, estében megtűtötte magát s a így halt meg ott a hideg éjszakában. Zsebeiben egy nickel órárt, 8 frt 85 krt és két eorsjegyet találtak.

A holttestet a halottas kamarában Csallár Borbála asszony ismerte fel, a kinél a zerge-utca 7. számú házban 10 forintért bérelt Somsich hónapos szobát. Az asszony s a házmaster elbeszélése szerint a szobauról a háziak nem is sejtették, hogy gróf.

Nagyon gyakran, csaknem mindennap részegen tért haza; néha a házmasternek kellett a szobájába felkísérnie. Az utóbbi időben különösen nagy pénzszavarral küzdött, alig volt pénze a legzárkosebbre.

Somsich valamikor gazdag ember volt, sokat utazott és tanult. 1871-ben országgyűlési képviselő is volt, az ócsai kerületet képviselte. Atöbb a dúsgazdag Kraill Irma asszonyt vette nőül, a kinek ő volt a második férje s a ki most a nemzeti színház egyik művészeinek a felesége. Somsich nem élt boldog házasságot, mert már akkor iszákos volt s pazarolta a vagyonát.

Végre is több évi házasságot után, elváltak egymástól. A házasságból egy gyermek született, de ez is korán elhalt. Somsich ezután a bosnyák trappisták közé lépett, majd megunva a sanyard életet, átment a Ferencz-rendű barátokhoz. Itt sem maradt soká, levette a szerzetesi ruhát s újra asszony után nézett.

Egy ideig közös háztartásban élt egy gazdag asszonnyal, a ki több szegény sorsban halt meg, mert Somsich a vagyonát elpredálta. Utolsó éveiben is nőstulni akart, de hiába, terveit nem sikerültek.

Minden vagyonát eladta s végre csak a rokonai alamizsnából élt. Folyton remélte, hogy még egyszer gazdag lesz s ezért állandóan vásárolt sorsjegyeket és igérvényeket.

Házasszonya vallomása szerint három napja nem volt otthon, azt, hogy ezt az időt hol töltötte nem tudja.

A vámházkőruti Dunaparttra valószínűleg véletlenül tévedt. Öngyilkosság esete kizártnak látszik. A holttest arcán és homlokán kisebb zúzódások látszanak, melyet akkor szenvedett, a mikor megbotolva leest.

Népzenés Borsán.

Bósa községének lakói meghaladják a 3000-ét, kiknek öbhatoda oláh nemzetiségű, vallására görög katolikus. Vallási, nemzeti-ségi türelmetlenség soha nem merült fel, magyarok és oláhok nem csak a legszebb egyetértésben éltek, hanem a mi ritkaság, ha a ref. vallású magyarok sátoros ünnepének másodnapja oly mives napra esett, a mikor a gör. kath. vallású oláhoknak nem volt ünnepe, ezek teljesen visszatartották magukat a nagyobb munkától és vizont. — Okát ennek a vezetők higgadt bölcsességében és a báró Bánffy udvar jótékony befolyásában lehetett feltalálni.

De a bölcs vezető, a gör. kath. esperes lelkész Leményi Sándor ez év őszén Szamos-Ujvárra távozott. Megsíratta a község kincnye, nagyja vallás- és nemzeti-ségi különbség nélkül.

Már, a mérsékelt irányú és politikát nem üző pap vezetése alatt, próbálta ugyan a nationalis irányt fejte emelni, de csak elvont eredménnyel. Egy Elizeosian Barbo-sieau nevű tanító jött egy néhány évvel ezelőtt Borsára, az iskolába járó gyermekek nevelésére nevet cseréltek, Zsukán Mátyej-ből Máfteu Zsukánú lett, a mag el volt hiúve, de nem talált termő talajra. Szántatlan kísérlet történt, a dászkelek összegyűltek kottából énekelni, de mielőtt nationalisul énekelhetek volna, az éber közigazgatás szét-rebbszerte a kísérletet.

Gyanu merült fel, hogy törvény ellenes föld abroszról történik a tanítás, de tetten érhető nem eshetett meg. Egy Farkas János nevű bíró, a ki igen értelmes és jellemes ember, férjhez adta leányát Pap Sándor iparoshoz, a kik mindnyájan oláhok, de természetesen a magyar urakat magyarul hívták meg családi ünnepélyükre. Elizeosian Barbo-sieau tanító támadta meg ez eljárásukért s erős szemrehányást tett Farkasnak, hogy denacional. Idő közben az erős külsejű Barbo-sieau nyugalmaztatta magát, épített egy kis házat Borsán, a feleségével együtt egy pár holdacska földet s minden komoly figyelmeztetés ellenére feltöltötte magát vezérnek, s hogy a korlátozó pap eltávolított, szerzett még maga mellé két prozelitát, a kik az előtt nem nemzetieskedtek s hamarosan elhatározták, hogy Borsát nemzeti-ségi fészke elaltíják, e végre olyan papot

fognak hozni, a ki e tekintetben fejők, vezérök legyen.

Előszőr felszólították Bene Mihály so-lyomkői gör. kath. lelkészt, a ki hajlandó volt Borsára jönni; de a mikor ünnepélyes fogadást kívántak tőle, hogy nemzeti politikába elegyedjék s megalkotja Borsán a dák-románizmus fészket, kijelentette, hogy az nem elve azokra magát nem kötelezi, addig is mint a magyar állam hű polgára élt és működött, ilyen áron nem kötelezi magát e különben általa igen ohajtott szép allásra.

A három ur tehát tovább vándorolt, mint Szervác, Pongrácz és Bonifác. De ez alatt a borsai közrendű oláhok is eszméltre ébredtek. Vannak büszköttük olyanok is a kik 30.000 sőt olyan is a ki 50.000 forint erő-vagyon felett rendelkeznek s igen bántónak találták, hogy olyan egyén válasszon nekik lelkészt a ki egy néhány évvel ezelőtt a hosz-szu pipaszárával jött közénk; de legfőképpen kimondották azt, hogy nekik olyan lelképész-tör kell, a ki szolgálja a templomot, politikát ne üzőn, s tartsa meg a községben a eddigi szép békességet. Ez alatt a három ur felhívta a dobokai lelkészt Coroján Szabint s mindent elkövettek céljuk elérésére. A hit község nagy tömege ezen kívül még azt is tudván, hogy Szabin ur testvére a kolozsvári Coroján ügyvédnek, a kit igen jól ismertek egyhangulag elhatározták, hogy Coroján urat semmiképpen el nem fogadják. Nagy küldött-ség ment Szamos-Ujvárra Szabó János püs-pökhöz, esedezve, rimázkodva kérte a 100 tagu monstre deputáció, hogy ne nevezze ki Corojánt lelkésznek. Ez alatt megmozdultak a komoly elemek is. A főispán s más befo-lyásos urak felhívták Szabó püspök figyelmét s gazdag tapasztalatok javaslatával kellő tisz-telettel kérésék, hogy legyen figyelemmel ki-nevezésével arra a szép békés állapotra, a mely e nagy községet jellemezte. — Szabó püspök olyan ibis-redibis módon nyujtott biztosítást, a mi aggodalommal töltötte el az érdekelteket.

Végre Szabó püspök ki nevezte Coroján Szabin, Dobokai lelkészt s intézkedett, hogy deczember 24-én igtassák be hivata-lába.

A püspöki bomba rettenetes elkesere-dést szült minden irányban. A jelölt napon megjelentek Leményi Sándor esperes, Bene Mihály, Leményi Ágoston lelkészek és a ki-nevezett, hogy az ünnepélyes szertartást meg-ejték — mintegy 2000 ember gyűlt fel tün-netlenül a templom elé, a templom ajtaját be-zárták s merev ellenállást fejtettek ki azzal a kijelentéssel, hogy ha már a püspök nem nevezte azt lelkésznek, a ki biztosítja őket, hogy azt a békét, a melyet eddig élveztek, úgy egyházi, mint nemzeti-ségi szempontból, meg fogja tartani, legalább ne nevezte volna Corojánt ki. — Kijelentették, hogy Coroján urat nem fogadják el semmi körülmények között. — A higgadtabbak kér-ték, hogy vonja vissza magát, mások gu-nyolták, sokan fenyegették annyira, hogy a talán ártatlanul besodort lelkész könnyekben tört ki, s csak a régi, higgadt modern esperes Leményi ékes szavainak köszönhető, hogy a valóban méltatlanul felzavart nép indulata nem tört fékvesztésében rendkívüli utat.

És széjjel osztott zugva az emberára-dat. Egy része bevonult a református tem-plomba, a hol éppen akkor rendes istentisz-telet tartása volt. A nagy rész elvitte haza házába szive keserűségét. Az utcákon cso-portokban verődtek, némelyek sztkozodásba törtek ki, — végül közös megállapodásra jutottak, hogy 50 tagból álló nagy küldött-séget menesszenek Szamos-Ujvárra Szabó püs-pökhöz, azzal a határozott kijelentéssel, hogy vonja vissza kinevezését, nevezzen ki olyan papot, a ki szeretnek a kiben megnyugosz-nak — első sorban a reménykedésük hátha vissza nyerhetnék szeretett volt lelkészüket Leményi Sándort: — de ha püspökük a dolgot tovább is erőszakolja, ha Coroján urat kihatóságilag állomásába helyezik, ak-kor ők közös elhatározással a görög nem egyesült vallásra fognak ávertálni.

A küldöttség most van utban!

Színház és közönség.

A kolozsvári nemzeti színház multjá-nál, helyzeténél és hivatásánál fogva dodel-getett, feltett kincse a közönségnek. És hogy ez így van, azt azzal a határtalan lelkesedéssel bebizonyítva láttuk, a mely a 100 éves jubileum alkalmával kifejezésre jutott. Ugy gondoljuk, hogy az a közönség, a mely naponta fillereit a színházba hordja, a mely örömmel néz emelkedése elé és aggodík ha-nyatlása felett; az a közönség, a mely az erdélyi részekben a közművelődésnek, a nem-zeti érverésnek hatalmas gócpontját keresi a színházban és a melynek jussa van egy általa fentartott közintézet ügyeibeavatkozni: elmondhatja arról véleményét is.

Ennek folytán a kolozsvári nemzeti színházat illetőleg 6 kérdő pontot terjesztet-tünk Kolozsvár műtört és a közügyek iránt érdeklődő közönsége elé.

Kérdő pontozataink a következők:

1. kérdés. Megvane arról győződve, hogy a kolozsvári nemzeti színház a nemzetiségektől lakott erdélyi részekben fontos missiót teljesít?

2. kérdés. Megvane elégedve ön a kolozsvári nemzeti színház ügyeinek jelenlegi vezetésével?

3. kérdés. A vállalkozó rendszer olyannak tartja-e, a mely alatt a színház nemzeti, irodalmi és művészeti hivatásának minden tekintetben megfelelt?

4. kérdés. A vállalkozó rendszer alkalmas-e arra, hogy színházunk a töle várható kultur missiót nemzeti, irodalmi és művészeti szempontból teljesít-hesse?

5. kérdés. Színházunk az államosítás által inkább teljesíthető-e fontos hivatását?

6. kérdés. Ohajtna-e ön a színház államosi-tását?

A nagy közönség ez-ekre a kérdésekre megadta a feleletet, a melyeknek közlését a beérkezés sorrendjében folytatjuk. — E fe-leletek érdekes világot vetnek arra, hogy maga a közönség, a melynek a közügyekben mindig tisztább érzéke van, mint egyesek-nek, — miként vélekedik a színház jelenlegi vezetése felől és a jövőre nézve mit tart ádvősnek e fontos intézmény érdekében.

Az ügy érdekében a feleleteket ez év folyamán minél szélesebb körből kérjük be-küldeni.

Ime a feleletek:

1. Megvagyok győződve.
2. Nem vagyok megelégedve.
3. Nem tartom olyannak.
4. Nem alkalmas.
5. Inkább teljesíthető.
6. Igenis ohajtom.

Dr. L é m a n R ó b e r t.

*

1. Igen.
2. Nem.
3. Nem.
4. Egyáltalában nem.
5. Azt hiszem igen.
6. Ohajtom.

Dr. R o h o n c z y L a j o s.

*

1. Meg.
2. Nem.
3. Nem.
4. Nem.
5. Inkább.
6. Igen.

L é t a y G á b o r n é.

*

1. Igen.
3. Nem.
4. Nem.
5. Igen.
6. Igen.

Bartha Gergely.

*

1. Igen.
2. Nem.
3. Nem.
4. Egyáltalában nem.
5. Igen.
6. Igen.

I n c z e E m i l.

*

1. Előrendű fontos missiót!
2. Nem vagyok megelégedve; mert
3. a vállalkozó rendszer ezen színház rendeltetésének nem felelt meg.
4. Nem alkalmas.
5. Csakis az államosítás által teljesíthető.
6. Feltétlenül és haladéktalanul ohajtom.

Dr. S a l a m o n.

*

1. Igen.
2. Nem.
3. Nem.
4. Nem.
5. Igen.
6. Feltétlenül.

G o e s J e n ő,
kir. alügyész.

*

1. Erősen megvagyok róla győződve.
2. Az „ügyvezetést“ nem ismerem.
3. Nem.
4. A töle várható igen.
5. Inkább.
6. Ohajtom.

Dr. F a r k a s G y u l á n é.

*

1. Igen.
2. Nem.
3. Nem.
4. Nem.
5. Csakis az államosítás igen.
6. Igen.

P a l ó c z y L a j o s.

*

1. Meg vagyok.
2. Nem vagyok.
3. Nem tartom.
4. Nem.
5. Igen.
6. Igen.

R e t t e g i K a t i c z a.

*

1. Igen.
2. Nem.
3. Nem.
4. Nem.
5. Igen.
6. Igen.

Dr. B ü c h l e r I g n á c z.

*

1. Meg.
2. Teljesen nem ismerem s nem azo-l-hatok hozzá.
3. Nem.
4. Nem.
5. Inkább.
6. Jobbnak tartom.

Torda, 1893. decz. 22.

B o r b é l y G y ö r g y t a n á r.
az „Aranyos Vidék“ szerkesztője.

*

1. A balázsfalvi román ifjak is bizo-nyítják, hogy: igen.
2. Nem. Noha méltánylom a törekvést, de keveslem a sikert.
3. A vállalkozó érdeke és a színház hi-vatása nem egyeztethetők össze.

4. A vállalkozó közlése lehetetlenlenné tenné azt, hogy a nemzeti színház kultur-mis-siójának is megfelelhessen.
5. Okvetlen.
6. Nagyon.

Dr. H a l l e r K á r o l y.

*

1. Teljesíthetné.
2. Abszolút nem.
3. Nem.
4. Nem alkalmas, mivel a vállalkozó csak anyagi nyereséget keres.
5. Csakis az által.
6. Nagyon.

J e s z e n s z k y F e r e n c z.

*

1. Meg. Nagyon fontos missiót teljesít a kolozsvári nemzeti színház.
2. A színház ügyeinek jelenlegi vezeté-sével nem vagyok ismeretes.
3. Nem.
4. Nem.
5. Csak is így felelt meg hivatásának.
6. Ohajtom. Feltétlenül kötelessége a ma-gyar államnak.

U g r o n J á n o s

alispán.

*

1. Igen.
2. Nem.
3. Nem.
4. Nem.
5. Igen.
6. Igen.

S i g m o n d Á k o s.

(Folytatjuk.)

Felhívás előfizetésre.

1894. évvel az „Ellenzék“ XV-ik évfolyamába lép.

Tizenötödik éve annak, hogy az „El-len-zék“ saját erején és a közönség lelkes támogatása mellett függetlenül, szabadon szol-gálja a nemzeti nagy érdekeket az erdélyi részekben, a hol különösen nagy szükség van a magyarság ügye felett való lelki-ismeretes örködtésre.

A megkezdődő 15-ik esztendő ékesen szóló bizonyítéka annak, hogy feladatunkat hiven teljesítet-tük, a közszabadságot védelmeztük, a visszaféléseket ostromoztuk, az igazság ügyét felkaroltuk, a bünt lepleztük és mindig ott voltunk a hol a nemzeti érdekek harcra szorított ki-vántak.

A nagy közönség szíves és lelkes támo-gatása tette lehetővé 14 éven keresztül, hogy terhes feladatainkat elvégezhessük és most ismét arra a lelkes közönségre kell támasz-kodnunk és kérnünk, hogy a nehéz mu-nkában továbbra is a mi segítsé-günk és pártfogónk legyen!

Nekünk az új évben az a tu-dat adt erő, új küzdelemre, hogy a nagyközönség ismét szívesen fogadja régi barátját, a magyar nemzet ügyének régi harcra szorított ki-vántak.

Ezzel a hittel, ezzel a meggyőződéssel kezdünk további munkához.

Kérjük olvasóink szíves pártfogását.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 16 frt.
Félévre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egy óra 1 frt 50 kr.

Előfizethető lehet bármely naptól kezdve

Az „ELLENZÉK“

szerkesztősége és kiadóhivatala,

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, deczember 28.

— Havazás. A tél voltaképpen a mai nappal közönségtől be. Tegnap este s az éjjel hatalmas szél hófellegeket hozott s ma egész d. e. d. u. szűrt hópeltyhek omlottak alá. A fekete nagy karácsony után fehér csikorgó kis karácsonynak néztünk elibe. A hópeltyhek sűrűn rakodnak egymásra, a szának a fél-szerekből előhúzatnak s kezdetét veszik a tél legszebb mulatságai a szánkázás, hó labdázás, vadászat és korcsolyázás.

— Segélyakező a kolozsvári pénzüntézeteknek. Ezen czim alatt az „Eggyetértés“ mai száma következőket írja: „A budapesti bankok kiküldötti szombat-on este érkeztek vissza Kolozsvárról és igazga-tóságuknak jelentést tettek ottani észlele-tikről. Ezek a kiküldötték most egy közös emlékiraton dolgoznak, a melyet a bankárok karácsony után újraösszeül értekezlete elé fognak terjeszteni. A helyszínen eszközölt vizsgálódások nagyjából igazolják a már ed-dig napvilágra jutott adatokat. A kolozsvári négy pénzüntézet ügykezelése korrektség szem-pontjából nem kifogásolható, de nem felelt meg a raczióanalizületvezetés követelményei-nek. Az új értekezlet eredményétől függ főleg a naszói erd ő r t á s ügye, nevezetesen az, hogy ez az üzlet továbbra is megmarad-e a kolozsvári pénzüntézetek által alapított rész-vénytársaság tulajdonában, vagy pedig átad-ják egy nagyobb tőkével rendelkező vállako-zónak. A betevők felmondásai már teljesen megszűntek, sőt új betevők is kezdenek je-lentkezni, a minthogy a helyzetet Kolozsvá-rott már egyáltalában nyugodtabban itélik meg. A kolozsvári pénzüntézetek első helyen biztosított jelzőköveteléseket adhatnak át a budapesti bankoknak, a melyek alapján ezek rendelkezésükre hcsáthatják a föl-mondott betéteket kifizetésé-é h e z m é g h i á n y z ó ö s s z e g e k e t. — Az előzmények után már most semmi kétség, hogy a szindikátusban résztvevő ban-kok megadják a szükséges esz-k ö z ö k e t.“

— A színházra vonatkozólag feltett kérdéseinkre a feleletek még mindig érke-znek. Ujabbán a színház kérdését és állapotát, a vállalkozó rendszer viszonyainak hátra-nyos voltát egykét mondattal ismertette nyi-latkoztak a következők: Dr. Haller Károly, Jeszenszky Ferencz, Ugron János Sz.-Udrar-hely, Sigmond Ákos, dr. Rózsahegyí egye-temi tanár, br. Bánffy Dániel, br. Wesse-lényi Béla, Turcsányi Gyula, Grác Mór, Si-pos Gábor, Néma Ede. A további nyilatkoza-tok beklidésére kérjük a színház iránt érdeklődő közönséget, hogy minél szélesebb körből adhassunk kifejezést a közönség által fenntar-tott s az állam által támogatott eme kulta-rális intézetünk jövőjére irányuló óhajta-soknak.

— A kolozsvári zene-conser-vatorium érdekes házi hangversenyt tar-tott f. hó 23-án igen szép számú közönség jelenlétében. A műsor első száma volt Be-hoven vonós harmasa (Szerenád) op. 8. m-lyet ifj. Farkas János (hag.) id. Farkas Já-nos, (viola) és Szerencsi Ede (sollo) urak ki-váló gondossággal adták elő. Ezután Brau-ner Angela k. a. énekelte kellemes csengést hangjával egy Schubert dalt és Figaro Ja-dalma címűt operából részletet. Majd Göll-ner Etlka k. a. lépett az emelvényre, a ki Lisztnek egy saját dalát zongorázta el, me-lyen megletszött a beható tanulmány. Végül Mendelssohn vonós nyolczasa került előadás-ra kiváló összjátékkal. Különösen az egyes hangszereken végigvonuló motívumok érvé-nyesültek igen szépen. A sikerült hangver-seny mely a zene-conservatorium saját he-lyiségeiben tartatott meg, mivel a redoute nagytermét javítási munkálatok miatt még nem lehet megkapni, majdnem két óra hos-zsáig tartott.

— Panasz. Panaszos feljelentést tett hozzánk egy kolozsvári polgár. Azt pana-solja, hogy e hó 9-én és 10-én, valamint 21-én egy fiatal cseléd leányt csikorgó hi-degben meztelb látott jérni. Tudakozódása rájött, hogy a cseléd leány közép utca 11. sz. a egy csendőr tisztnél lakik másfél év óta. Ha állatvédő egyletünk van, nem lehet-ne-e védő-egyletet szervezni, mely az ilyen szegény cselédnek sorsát gondviselje?

— Az orthodox izraelita hitköz-ség f. hó 25-én tartott közgyűlésén Smiel Dávid elnök előterjesztése folytán elhatároztá, hogy a közvetett husadót (gabella) az eddigi 8 krról 4 krra redukálja. Az előjáróság a husarcsitást egyáltalán központosítani és a hi-ányos kimérés megakadályozására az áru-sításnál új rendszabályokat létesíteni szándé-kozik. Kikötésük van tehát a helybeli izra-elitáknak, hogy az eddiginél olcsóbb ár mellett pontosan kimért húst kapjanak.

— Korcsolyázás. A kolozsvári kor-csolyázó egylet minden előkészítélet meg-tett, hogy a mint a legelső nap alkalmat nyujt, a korcsolyázás kezdetét vehesse. A személyzet be van állítva, a pálya elő van készítve, a villanyos lámpák kipróbálásra várnak, a közuti vasut külön menetrendet állapított meg a korcsolyázók szállítására. Minden előkészítélettel készen vannak csak a havat takarítják s a mint ez eláll, kezdetét veheti a legkellemesebb edző sport: a kor-csolyázás.

— Házi estély. A kolozsvári iparos egylet a Kolozsvárt létesítendő iparosok ag-gmenháza alapítókéja gyarapítására 1894. Ja-nuár hó 5-án (szombaton) az iparos egylet főtéri palotájának összes zártkúrt „Házi Es-télyt“ rendez. Az estély kezdete este 8 óra-kor. A rendező bizottság, melynek elen Be-nigni Sámuel egyleti elnök áll, mindent meg-

tesz, hogy ez estélyt a résztvevők a legkellemesebben töltöék el a méltó legyen régi jó hírehez. A meghívókat a rendező bizottság már szét küldötte, — ki azonban tévedésből nem kapott volna, de erre igyekezett tart, szíveskedlők az iparos egylet felügyelőjénél kitért ívre nevét, foglalkozását és lakását följegyezni, hogy a bizottság azonnal küldhesse el, annyiival is inkább, mivel jegyeket csak is a meghívó előmutatása mellett lehet az estély napján váltani. Ajánljuk ez estélyt, melyet a kedélyesség és egyszerűség jellemét olvasóink figyelmébe.

— **Szilveszteri estély.** A kolozsvári iparos egylet a kolozsvári polgári dal-egylet közre működésével az évben is megtartja a szokásos szilveszteri estélyt. Ez estélyre, mely minden belépti díj nélkül tartatik nem egyleti tagokat is szívesen lát az előadások.

— **Jókai ünnepeltetése Bukarestben.** A bukaresti magyar társulat választmányai idecember 21-én tartott rendes választmányi gyűlésében elnök Ábrahám István indítványa folytán elhatározta egyhangulag, hogy a Jókai Mór koszorús költőnk összes műveit a társulat könyvtára számára megveszi és hogy január 7-én este a nagy költő tiszteletére 50 évi írói jubileuma alkalmából a társulat helyiségében bankettet rendezni. Január 7-én este a bankettet megelőzőleg a társulat műkedvelő bizottsága is fog színi előadást tartani a társulat nagytermében előadva a „Próbaházasság” című 3 felvonásos népszínművet.

— **Nyilvános köszönet.** A kolozsvári jótékony nőegylet nagy tekintetű elnöksége a Kolozsvár létesítendő iparosok agyméhszája alapja javára 100 frt az az egy száz forintot o. é. volt kegyes adományozni. E nemes szívű adakozásért fogadja a kolozsvári iparos egylet választmányának halálköszönt. Kolozsvár, 1893. decz 12-én tartott választmányi gyűlés határozatából. Balázs K. József titkár. Benigni Sámuel elnök.

— **Bjegyzés.** Altenburger Károly Budapest fővárosi mérnök eljegyezte a szilágysági legszébb leányát — Surányi Margitot, öz. Surányi Gyuláné leányát Szilágyságyfaluban.

— **A pénzügyminiszter betétei.** A bécsi „Presse” értesülése szerint Wackerle pénzügyminiszter pénztári készleteiből 12 millió forintot boesított kamatozás céljából a budapesti bankok rendelkezésére, tekintettel az év végén várható nagy pénzügyi szükségletre.

— **Kannibál apa.** Gáspár János selmezbányai bányaunokás borszasztó módon pusztította el egyetlen elsőszülött kis gyermekét. Erre az első pillanattól kezdve gyűlölettel utaltatta tekintet, mivel azt hitte, hogy felesége kevesebbet kereset adóhánnyában a hol alkalmazva volt. Arra kényserítette ugyanis feleségét, hogy ne adjon gyermekének enni, éheztesse ki s le is rántotta kisdését az anya kebléről s oda vetette a földre, majd pedig a takaréktűkhöz sőtűsövébe zárta az anya elől. Midőn erősen halt meg a gyermek, akkor az apa elküldte feleségét a dohánnyárába, maga pedig kipólyázta a csecsemőt, hinyitva az ablakokat, ott hagyta hogy a fagy vegye meg. Azomzsedők egész nap hallva a sirást behatoltak ablakok s megmentették az éhhaláltól és a fagytól. A kegyetlen szülők eszentul bezárt ajtókat és ablakokat mögött folytatták iszonyatos munkájukat s a csecsemő leírhatatlan kínok közt éhen halt. A selmezbányai rendőrség a koporsó mellett fogta el a szörnyű embereket.

— **A makói kigolyozás.** Meg volt írva lapunkban, hogy mialatt az egész országban párba-jellenes mozgalom terjed, a makói ur kasszinó kigolyozta egy tagját ezért, mert nem akart párba-jozni. Az eset részletei csak a megyei árvaszéki ülőök D. B. régi csanádmegei család sarja, akinek az atyja is előkelő hivatalt viselt a megyében. Közel vérokonyságban áll a szintén makói F. család, amelynek egyik tagja, F. Gy. H. szászbadnagy; közöttük nemrég családi ügyekből ki folyó affair merült föl. — A hadnagyt az affairból kifolyólag provokálta az ülőök, aki a kihívást nem fogadta el alizál az indoklással, hogy nézete szerint familiáris ügyekben támadt vitát lehetetlen lovagias uton intéznie el. Mikor a kihívás elfogadása miatt különféle hírek szárnyaltak, ugyanezt hírlapi uton is kinyilatkoztatta. A makói „Maros” nyitlérében jelent meg ez a nyilatkozat, amelyben — tekintve hogy a századvégi ember egy első vére menő kardvívó igazán nem vesz komoly számba s mindig könnyebb megkarcoltatni az emberek magát, mint szembe állani homályos előítéletekkel — bizonyony az elv döntött. S hogy nem az egész kasszinó volt azon a véleményen, a mit határozattá emeltek, mutaja az, hogy a sok taggal bíró egyesület tizenhárom szavaztobbssággal bírta keresztül vinni.

— **A beteg Bismarck.** Münchenből táviratozzák a következőket: A Neuesten Nachrichten szerint Schweninger tanár, aki itt időzött, Bismarck herceg egészségi állapotában zavarokat jelentő táviratot kapott s azonnal Friedrichsruhába utazott. Egy hamburgi távirat szerint Schweininger tanár csak a karácsonyi ünnepeket akarta Friedrichruhában töltöni. Bismarck herceg nem beteg.

— **Érdekes lelet.** Párisból írják, hogy egy saint-genis zilip-ör szerdán a csatornában egy jókora csomagot vett észre, s mely a víz tetején uszott. Utána nyúlt és kihozta A csomagban 178 vasuti kötérvony volt, a melynek értéke 110 ezer frank. A zilip-ör — a ki igazán megérdemli a „becsületes megtaláló” nevet — bevitte a csomagot a rendőrséghez. Azt hiszik, hogy valaki ellopta

a kötérvonyokat és nem mervén azokon tudni egyszerűen a csatornába dobta.

— **Antipyrin.** Van-e, aki ezt a gyógyszerert nem ismeri? Különösen hölgyeink nagy tisztelői ennek a szernek, mert migrain esetén borura-dertre veszik; azt különben meg kell engednünk, hogy gyakran nem hiába. Most felfedezték, hogy ez a szer még a lóto-időszorvadással is hesszál. — A súlyos és sokszor bizony teljes megvakulásra vezető betegség kezdetleges állapotában Valude véleménye szerint az antipyrin adagolása után némi javulás szokott mutatkozni.

— **Zola és az oroszok.** Zola Emil nines megelőzve azaz, hogy az oroszok és a franciaik csak platólag szeretik egymást. Előjegyzésének kifejezést is adott egy levélben, melyet az orosz sajtóhoz intézett és pedig a francia írók nevében. Ebben a levélben azt hangoztatja, hogy a francia és orosz irodalomnak éppen egy egysültnie kell, mint a két „testvér-nemzet” egysült a párisi ünnepégek alatt és az orosz irodalmat importálni kell Franciaországba, de még inkább a francia irodalmat exportálni Oroszországba. Ebben a tekintetben különösen aktuális és ajánlatos az oroszoknak a Háború című regény, melyet Zola írt s amelyből az oroszok sokat tanulhatnak. Ez a levél mutatja, hogy ezen a világon nemcsak a szenteknek hajlik magok felé a kezük.

— **Szocialista pártgyűlés.** Aradon nagy mozgalom indult meg, a melynek az volt a célja, hogy a városban országos szocialista pártgyűlést tartanak. Emellettük, hogy az aradi városkapitány betiltotta a pártgyűlést. Mint onnan írják, a belügyminiszter expressz-rendeletet küldött Aradra, a melylyel a szocialista pártgyűlést megtartását engedélyezte. Az egy hónap hatodikán fog végbe menni a nagy gyűlés, a melyre már javában készülődnek.

— **Anarkisták mindenfelé.** Párisból telegrafálják, hogy Collas anarkista édesanyjánál tegnap házkutatás volt. Igen sok olyan fontos iratot foglaltak le nála a melyekből az derült ki, hogy Collas asszony összeköttetésben állott az orleansi anarkista szövetséggel a mely tudvalevőleg potolgépeket küldött Vilmos német császárnak és gróf Caprivi-nak, a német birodalmi kanzellárnak. — Madridban, mint onnan telegrafálják, ma kezdtek meg azoknak az anarkistákak pörét, a kiket azaz vádolnak, hogy a mult esztendőben föl akarták robbantani a képviselőházat. A spanyol anarkisták ellen a kormány nagy elszántsággal harcol, egyrésztük deportálta, másokat elfogatott. Rugieri anarkista a Montjoy orszádelében, Barcelona mellett fogva van. Bernal, Siramol, Codina és Ceranueló anarkisták bavalották, részesek a Liceo-színházban történt merénylet elkövetésében.

— **A világ legnagyobb gyémántja.** Ez év június havában került napfényre a világ legnagyobb gyémántdarabja, mely az „Excalibur” nevet viseli. A fokföldön levő gyémántbányák egyikéből, Jagersfonteinből ásta ki Jorganson kapitány, a bányász-vevő felügyelője. A nagy darab gyémánt tiszta és átlátszó, 8 hüvelyk hosszú és majdnem 3 hüvelyk széles. Összesen 971 karátot nyom. Fénye rendkívül erős. A gyémánt belsőjében egy kis fekete pont van, melyet, mint a szakértők állítják, kőszőrűlése alatt el lehet távolítani. Nagy mérvű elővigyázati intézkedéseket tettek, hogy ez a nagy vagyonot érő kő, melynek értéke meg haladja az egy millió font sterlinget, a tengerpartra érjen. Az „Antelope” ágyunaszádra tették és úgy vitték Londonba, hol az Angol bankban helyezték el megőrzés végett. Az angol kormány már lépéseket tett, hogy megvegye a tulajdonosoktól a Breitveyer és Braneim cégétől és már egy fél millió sterlinget ki-nált is érte, de a cég az ajánlatot nem fogadta el.

— **Anarkista világ Párisban.** A párisi városi tanács, mint már említettük, a napokban fenyegető levelet kapott, a melyben azt iták, hogy még újv előtt levegőbe röpül a történelmi nevezetesség Hotel de Ville a városháza. A tanács, noha ez a levél valószínűleg nem volt egyéb rossz tréfánál, rendkívüli ülésben elhatározta, hogy a leg-szigorubb óvintézkedéseket foganatosítja a városbiztonsága érdekében. Párisban most divattá lett az anarchizmus, dertre-borura éltezik az anarchisták és akad olyan is, ki fennen hirdeti, hogy ő Ravachol és Vaillant tanítványa. Az ilyenek mindig szép számu halgatóságra találnak. Természetes, hogy az éber rendőrség gondoskodik róla, hogy az anarchisták hűvőre kerüljenek. Pár nap előtt tartóztatott le egy Schweizer Károly nevű embert, a ki kézzurásokkal iparkodott kapacitálni egy „tekercs” nem hajlandó polgártársat. A legutóbbi parlamenti bombamerénylet nyomai is el fognak tűnni az ünnepek után. A karzat egészen új alakot fog nyerni, s el lesz látva minden képzelhető védő intézkedéssel, hogy jövőben hasonló szerencsétlenség ne ismétlődhessen. A merénylet okozta kár körülbelül ötezer frankra tehető.

— **A világ legnagyobb legelője.** Hogy Texasban milyen terjedelmű legelők vannak, annak illusztrálásául érdekes adatokat közöl a „Globe Democrat”. A warschami legelőnek a terjedelme 50 ezer acre. Az armstrogi grófság legelője 60 határonalán 83 angol mérföldnyi hosszúságú. De vannak ott egy millió ötszáz ezer, sőt 3 millió acre területű földek is. Ki hinné azt, hogy ott egyes legelők nagyobbak, mint némely ország az Unióban és ezek mind angol kézben vannak. A Catt le Compagni legelője olyan hosszú, hogy a gyorsvonat három és negyed óráig szeli keresztül annak hosszúságát.

— **A prágai politikai gyilkosság.** Mrva Rudolf prágai keztűs meggyil-

koltatása egész Csehországot lázba ejtette. A legizgatottabb hírek kelték világgá nyomában, és a cseh fővárosban, mint onnan telegrafálják, már a forradalom kitörésétől, vagy az ostromállapot elrendelésétől tartottak. Herold ifjosek képviselőből az a hír terjedt el, hogy öngyilkosságot követett el. Ma reggel kiderült hogy ezek a hírek valótlanak. Dalsótt asután azt a kolportálták, hogy Heroldot meggyilkolták. Ez a hír is hazugnak bizonyult, de Prága lakosságát rendkívül feligagta. Bizonyosra vessik, hogy Herold a közvélemény nyomása alatt le fog mondani mandátumáról. Mrva meggyilkolásáról a prágai lapok vezérlőcikkeket írnak. Hlas Naroda egyenesen azt tartja, hogy a kivételes állapotok megszüntetése a mai viszonyok között lehetetlen. Néhás volna a cseh képviselőknek — ugymond — hogy a kivételes intézkedések megszüntetését megokolják, de annál könnyebb a kormánynak az a terve, hogy az intézkedéseket igazolja. A csehországi nemzetiégi kidöleml történetében több különböző lázis észlelhető, hanem ezt a kidölemlt gyilkossággal a o h a s e m piszkították be. — Itt sem fantasztikus és regényes szellemű ifjak tulizgatóságáról, sem pedig olyan tetről lehet szó, a melyet hoves felidülésében követtek el hanem igenis jól előkészített, hidegen megfontolt orgyilkosságról. Ennek a politikaiizgatásnak eredményei előtt állunk, a mely az egész nemzetet felbujtogatta, minden tekintélyt megsemmisített, a kedélyeket elvadította és az egész társadalmat demoralizálta. A Politik megjegyzti, hogy sajnos az exaltált ifjak tizemeit Csehországban sok helyen helyeselték.

— **Az orosz csárról.** Az orosz csárról néhány nap előtt az a hír volt elterjedve, hogy komolyan megbetegedett. Már akkor valószínűnek tartottuk, hogy a csárra kelt híreket demantálni fogják, a mint-hogy rendszeren demantálják mindazokat a híreket, a melyek a csárról, vagy udvaráról világgá mennek. A dementi most csakugyan megérkezett. A Havas-ügynökség értesülése szerint a csár egészségi állapota kitűnő. Való, hogy olyan testi erejt emberen, mint III. Sándor csár, nem könnyen vehet erőt a betegség. III. Sándor csár nemcsak a leg-hatalmasabb és a legerősebb uralkodók egyike is. — Néhány nappal ezelőtt igazi akrobatahoz méltó próbáját adta roppant testi erejének. Székvarosába utazva ugyanis, a csárral együtt kislázt egy kis állomásra, a hol a mig reggeliztek, hevenyészett bokréval lepte meg őket a városka polgármesterének kis leánya. A frissen tépet virágok szára kissé nedves volt s a csárral egy pillanatra zavarba jött, nem atvárn megfogni a virágot fehér keztűs kezével. A csár ekkor fogta az előtte lévő nehéz czintányért, és mindenkinet nagy bámulattal manehettes csavart abból oly könnyedén, mintha papirost tartott volna kezei közt.

— **Aratás az új Kanaánban.** Az argentinai zsidó gyarmatok földművelő lakosai ebben az esztendőben arattak először. Harmadik éve annak, hogy a báró Hirsch által megvásárolt területeken élnek, de az első 2 évtben tönkrement minden vetésük. Már azt hitték, hogy újra kárba vész a munkájuk, a mikor eljött az aratás ideje s az eredmény minden várakozásuknál jobb lett. Igazi áldás ez a szegény, sokat sanyargatott a népre, a mely már-már visszavágyott a régi hazájába, a hol, ha sok embertelenségnek volt is kitéve, legalább nem kellett éheznie. — Egy ízben már Hirsch bárót is fölkeresték, elpenaszolva előtte bajokat s a nemesszívű emberbarát akkor is sokat javított helyzetükön. Most, a mikor a mikor a gazdag aratás után az általános anyagi jólét is beköszöntött, megelégedett, halás szívvél áldják a báró nevét, a ki új házit, nyugodt jövőt ajándékozott nekik. — Maga Argentina különben csak nyert a betelepült gyarmatosokkal, a kiknek nagy része iparos, a mi eddig Argentina-ban nagyon kevés volt. E mellett sok orvos és mérnök is van a kívándoroltak közt s hogy a modern civilizáció legujabb alakja is képviselve legyen ott, közöttük lakik a Moisesville gyarmatos Argentina leghíresebb női orvosa, dr. Pavlovskaja kisasszony.

— **Adatok az év történetéhez.** Minden évben Szilveszter-napján megjelenő lapunkban rövid beszámolót adunk mind ama fontosabb politikai, társadalmi, kulturális és közgazdasági mozzanatokról és főbb eseményekről, a melyek a körü, a testületi és magánéletben felmerültek. Tesszük ezt az idén is és mint az erdélyi részek legelterjedtebb organuma, a közéleti szószólója, felkérjük a hatóságok, hivatalok, gyárak, közintézetek, egyletek, egyházak vezetőit, hogy a vezetőség alatti intézet jelenlétebb s a közéletre kiható főbb mozzanatairól 10—12 nyomatott t o t t s o r t u d o s i t á s t adni sziveskedjenek. A tudósítás mely az intézet címeivel vagy a tárgy megjelölésével kezdődjek betűrendben helyezze foglaltatik be az „Év történeté” be. E tudósítást pént. délig kérjük posta útján, vagy küldönc által az Ellenzék szerkesztőségbe juttatni. Miután az apró tudósítások megjelenése egyaránt érdek minden intézetnek és testületnek, az adatok beküldése körül buzgólkodásra felkérjük lapunk összes helyi és vidéki barátait. A szöveg megírásához utmutatoul szolgál a m. é. végével megjelölt beszámolóink.

Szerkesztőségi üzenet.

Cs. J. S. Sorajgyoi nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar erdélyi szürke marha tenyésztésének ügyei.

Írta: Jakab László.

Két cikk:

II.

Ugy gondolom, hogy az elmondottak után nem kell a mi törvényhatóságaink ügybuzgóságát toráb magyarázni.

A felhívás eredménye az erdélyi részekben pedig ez volt: A minisztérium ajánlatát elfogadta három hatóság. Ezek közül a gazdasági egylet tőkáját igénybevette egy.

De előzetesen látom az időt arra hogy ebből folyólag megmagyarázzunk magunknak néhány olyan jelenséget, mely köz- és mezőgazdasági életünk fejlődésének elejétől fogva lelküdtelien akadályonként áll előttünk.

Törvényhatóságaink jogköre és szervezete a hatóságok területét hosszú idő óta bástyáinként vesse körül. Ezekben a bástyákon belül társadalmi uton lehet egy s más olyan intézményt életre hívni, a mely közgazdasági életünk egyik-másik ágazatát jótékonyan befolyásolhatja, de azok a tényezők, melyek a bástyán kívül vannak, nem tudnak oda behatolni. A fent jelzett esettől is látszik hogy a központi kormányzat ide vonatkozó törekvései, még ma is vissza hullanak ezekről a bástyákról.

Nem óhajtok itt más ügyeket érinteni. egyedül közgazdasági életünk egyes ágazatát, főképen pedig az állattenyésztés kérdését tartom szem előtt. Itt pedig tény az, hogy a központi kormányzat látva az állapotok aggasztó voltát, igyekezett ezeken a bástyákon rést ütni. Előbb beállította a közgazdasági előadókat, ezek mellé oda helyezte az állami állatorvosokat; ezután a gazdasági tudósítók hálózatát kezdte szőni-fonni, s egyben a létező gazdasági egyesületek tevékenységét törekednek az eredményes működés terére irányítani.

Ez a bástya tehát, mely a maga mesterséggel deazol a külső behatások ellen, több oldalról lett megtámadva, még pedig azért, mert a körzetébe zárt közgazdasági ügyek természetesen a szűk körű fejlődésnek újat állta, azt nem ápolta, nem gyámolította.

A központi kormányzat eme jó szándéku, de részleteiben ezán rendkívül erélytelen támadására egyetlen kö sem esett le a régi bástyáról, áll az ma mervevén és bizsken. Büneinek sokaságát nem ismerve, nem is látja.

Hogy a közgazdasági előadók, állami állatorvosok és gazdasági tudósítók mit tettek és mily keveset tehetnek, az eléggé ismeretes. A gazdasági egyesületek és a minisztérium tevékenységéről később röviden lesz még szó, de előbb annak óhajtom magyarázatát adni, hogy mit tartok én hatóságainknál bűnnek.

Bűnnek tartom első sorban azt: hogy a változott viszonyokhoz képest nem törekedtek szerveztetük oly módon kiegészíteni mely szerint a mezőgazdaság és állattenyésztés ügyét ép oly szakszerűséggel lettek volna képesek fejleszteni, a miként más csekélyebb fontosságú ügyeket elláttak és fejlesztettek;

bűn az, hogy eme fejlődésnek hiányát nem látták, ezíránt előterjesztéseket nem tettek, sőt ezeken szükségképen ellátandó ágazatait, rendszerint csak a pályája kezdetén tapogatózó fiatal nemzedékre bízták;

bűn az, hogy a népet, a mezőgazdasággal foglalkozók zömét nem nevelték; nem, tettek fogékonyly olyan intézményekiránt melyeknek létesítése és támogatása által saját jólétét önmagától is kifejleszthette volna ez a nép;

bűn az, hogy mikor a központi kormányzat beakelte a maga szakközvegyeit, hogy némi befolyást biztosítson a mezőgazdasági ügyek szakszerű fejlesztése körül az arra leginkább hivatott szakképzett egyéneknek: — ezeket nem fogadták be a hatóság kebelébe, nem tekintették annak, a minek kellett volna: há munkatársnak, hanem a hatóságok némely tagjai, a hol csak lehetett, tüdős munkadoktör jogászbulcsussággal ellenesulyozták.

Általában bűn az, hogy a hatóságok, mint ilyenek nem léptek fel kedvezményezőkkel még olyan gazdasági kérdésekben sem melyeknél a sikerre jutatás feltételeit szerveztetükben és jogkörükben bírták.

A legfontosabb gazdasági kérdések érintetlenül maradtak, oda hagyva az egyesek közellől tevékenységének s nem tördtek irányt jelölő álláspontot elfoglalni hatóságaink, noha erre mezőgazdasági ügyeink fejlesztése érdekében lépten nyomom szükség lett volna.

Mindezen mulasztásoknak végkövetkezőse pedig az, hogy népünk nem bir fogékonyssággal a nagyobb közös célokat iránt, s ellene áll mindennek, melyben megszokott és csekis önelégültség szolgáló tevékenységét korlátozva látja.

Ilyen körülmények között bizonyosköz-

zós czél felé haladni igen bajos, sőt csaknem lehetetlen és ebben látom főokát annak is, hogy a közormányzat részéről eddig tett erélytelen kísérletek eredmény nélkül maradtak.

Néhány gazdasági egyesület és ezek ke-

belében néhány ügybuzgó szakember, aggódva figyelte ezen jelenségeket.

Egyfelől látta a sikertelen kísérleteket,

másfelől a nyugoti tarka-marha rohamos terjedését és a magyar-erdélyi marha elkoroso-

sodását; kereste hát a módokat a s négyve, hogy miként lehetne ennek újat útmutatni és ezen marhafajtának fennmaradását, tökéletesbülését legalább azon területeken, biztosítani, a hol a gazdasági és égjaji viszonyok ezt megengedik, sőt követelik.

Szűkebb körben élénk mozgalom indult meg az iránt, melynek egyik számottevő mozzanata az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” államháztartási szakosztályának 1889. évi közgyűlésén azzal jutott közfömdomásra, hogy Egdén Ede akkori orsz. tejgazdasági felügyelő megismertette „Az erdélyi szarvasmarha tenyésztés feladatai” című dolgozatát. Ezt a munkát a gazdasági egylet állattenyésztési szakosztálya kinyomatta és az erdélyieszi törvényhatóságoknak, gazdasági egyesületeknek, közgazdasági előadóknak s néhány ügybuzgó szakembernek véleményezés végett megküldte.

A beérkezett véleményeket ugy a szakosztály, mint a gazdasági egylet igazgatóválasztmány behatoln tárgyalta és saját tapasztalataival összehangozónk találván, az ügy minden részletére kiterjedő javaslatot terjesztett fel a minisztérium elé.

Ezen javaslat főbb pontjaiban a következők foglaltak:

a) A nép kezén levő szürke anyag az erdélyi medencében mindenütt és a havasokon is tisztán fentartandó.

b) Ezen anyag idegen vérrel való elkorcsosítása minden módon megakadályozandó.

c) A már jellegnékülivé vált, elkorcsosodott anyag, eredeti jellegére vissza vezetendő.

d) A szürke anyag mindenütt magától javítandó és a hol a viszonyok megengedik, a teljes képessége is fejlesztendő.

e) A havasi barna-tarka (riksa) anyag szintén magától javítandó, egyformásítandó és egyuttal teljes képessége fejlesztendő.

A felsoroltak megvalósítását ugy vélte keresztülvihetőnek az egylet, ha:

I-éor a községek törvény által köten tetítének elegendő számú jó bika tartására azon községek, melyek ezt záros határidőn belül meg nem tessik, közgazgatási uton látátnak el ilyenekkel;

II-éor ha a bika vásárlás ügye külön megyei bizottságra bízatik, — bizottságba mindenik község, melynek bikaia van szükség, két tagot küld a saját kebeléből;

III-éor ha a megyéik bikaüzletkeltől pontos statisztika vezetttik és attól a tenyészők előre tudomást szereshetnek;

IV-éor ha az erdélyi részekben a községek csakis tisztvárt magyar-erdélyi bikákat tartahatnak és mások teheneire senkinek sem engedtetik meg más fajtaú bikát boerájani.

Mindezen óhajtasokat és a felterjesztésben foglalt egyéb javaslatokat oly találón — a tényleges helyzetből merített adatokkal oly meggyőződen indokolta az egylet, hogy a földmívelési minisztérium magas hivatalának egész komolysággal, de ismét csak a régi erélytelen gyenge hangon adta meg rá a feleletet.

Ennek a feleletnek lényege szószarint ez:**))

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti távirata.)

Orvosi gáztett.

Budapest, decz. 28.

Bécsben óriási feltűnést keltett, hogy egy orvost elfogták, a ki egy aszony magzatját elhajtatta. Az orvos magyar ember, Inedi Szóts Józsefnek hívják.

Hóvíhar.

Szabadka, decz. 28.

Ma hajnal óta Szabadka környékén olyan óriási hóvíhar dühög, hogy a közlekedés megakadástól lehet tartani.

A poroszok Albrecht főhercegnél.

Budapest, decz. 28.

Bécsben ma Albrecht főhercegnél egy porosz deputatio járt, mely átadta neki a Vilmos német császár által küldött marschal totot.

Somsich Iván temetése.

Budapest, decz. 28.

Somsich Iván halottját a boncoló tereméből, ugy látszik, ingyen gyalutalan koporsóban kell eltemetni.

Az elhunyt rokonai, bár felszólították, nem intézkedtek a temetésre nézve.

* Lásd az „Erdélyi Gazda” 1891. évi 20. számát.

** Lásd az „Erdélyi Gazda” 1891. évi 27. számát.

Nemzeti színház.

Kolozsvár, péntek, 1893. decz. 29-én.

Somló Vadnay Vilma vendégfőléptével:

A SZULTÁN.

Feladás szerkesztő:

BARTHA MIHÁLY.

Segédszerkesztő és kiadólapintőző:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Sz. 570 - 1893.

1256. (1-1)

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a b.-hunyadi kir. járásbíró 110-893. p. számú végzése folytán Gaál Dániel javára Kuk Petre és társai rogozsi lakások ellen 450 frt tőke, ennek 1885. évi július hó 25-től járó 60% kamatai és eddig összesen 42 frt 01 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1050 fitra becsült szarvasmarhából álló ingó-ágok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3259-1893. p. sz. kiküldött végzése folytán a helyszínen, vagyis Rogozselen özv. Ples Gligáné, Kuk Mitru, Kuk Juon és Kuk Petronél leendő eszközzésére 1894. évi Január hó 3-ik napjának délelőtti 12 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsárón alól is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára azonnalfizetendő.

Bánffy-Hunyadon, 1893. évi december hó 14.

CSUTAK JÁNOS,
kir. bírósági végrehajtó.

KARÁCSONI ÉS UJÉVI

Ajánlom a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe teljesen új berendezésű

Norinbergi-, Dismű-, Játék- és vadász-kellékekkel

felszerelt tüzletemet, a hol

Karácsonyi és Ujévi ajándékok

legolcsóbb árak mellett beszerezhetők.

Továbbá ajánlom legjobb minőségű Amerikai Boston, Ruber & Co. gyártmányú Gummi sárczipőket, urak, nők és gyermekek részére; a raktáromon levő férfi divat-cikkjeimet, melyeket vételáron alól végkép kiárusítok,

Vivő eszközök legjobb minőségben.

Illatszerek, szappanok és toltette cikkek nagy választékban.

A nagyérdemű vadász-közönség szíves figyelmébe ajánlom **vadászkellékekkel** felszerelt raktáromat.

Kiváló tisztelettel

SCHUSTER EMIL.

1077. (16-20)

DÚS VÁLASZTÉKBAN.

„THE GRESHAM” ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN.

Magyarországi fiók:

Budapest, Ferencz József-tér 5-6.,
a társaság házában.

Ausztriai fiók:

Bécs, Gisellastrasse 1. sz. alatt,
a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. évi június 30-án Frk. 117,550.797-
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1891.

évi június 30-án 20,725.259-
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződése-
sek visszavásárlások után a társaság

fennállása óta (1848.) 249,311.449-
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt
a társaságnál 61,372.000-
értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal
a társaság fennállása óta benyújtott aján-

latok összértéke 1,728,184.555-
értékre meg. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek
alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díj-

mentesen szolgálnak Erdély minden nagyobb városá-
ban az **ügynök** urak és az **erdélyi vezérügynökség**
Köszönet, Belső-utca 5., 7. sz. 1152. (8-x)

FÜRDŐ BÉRBEADÁS.

A sz.-somlyói vasuti állomástól alig egy
óránnyira fekvő,

ujjonnan épített és beüzemelt

**zoványi timsós-vasgáliczos
GYÓGYFÜRDŐ**

1894. évi január 10-től kezdődőleg több évre
haszonbérbe adatik

— ZOVÁNYON —

1894. évi január hó 6-án délelőtti 10 órakor

özv. Tarpai Ferenczné lakásán.

Bővebb felvilágosítást nyújt Sz.-Somlyón VIRÁG LÁSZLÓ és
Ippon BIDEKUTY GYÖRGY. 1851. (2-3)

ARANYOZÓ ÜZLET

KÖLOZSVÁRTT,

Belközép-utca, Minorita-épület 10-ik szám.

Alantirt van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomá-
sára adni, miszerint a **Hid-utczából**

ARANYOZÓ MŰHELYEMET

a Minorita-épület bolthelyiségébe áttettem.

Elvállalok minden e szakmába vágó aranyozásokat, ugymint:
új képereteket és tűkér-kereteket, függönytartókat, mindenféle
szobadíszítési aranyozásokat a legjutányosabb árban.

Bátor vagyok a mélyen tisztelt Fővárosi elöljáró uraknak tudomá-
sára adni, hogy elvállalok egészen új oltár készítését, régi oltár
újbolí aranyozását, mindenféle aranyozott templomi díszítéseket a
legjobb és tiszta arannyal való aranyozását felelősség mellett.

— Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek. —

A mélyen tisztelt közönség pártolását kérve,

alázatos szolgálója:

1000. (80-86)

KASS ANTAL,
aranyozó.

Jó száraz usztatlan

TÖLGY TŰZIFA

Köszönetig szállítva vagononként m. mászája

csak 44 és 48 forint.

Nemkülönben tölgyfa pallók, skart talpfák,
küllök, építkezésekhez való faragott fenyőfák,
zsandelyek, stukatúrfák, szőlő csap karók
szintén a legolcsóbban beszerezhetők:

Kiss Károly-nál,

B.-Hunyadon.

1121. (11-12)

Új vállalat!

Felhívás!

A közeledő 1894-ik év beálltával bátorodunk a n. é. közö-
ség, államhivatalok, törvényhatóság és egyleteknek becses
figyelmük és pártfogásukba ajánlani az e városban léteztelt,

— a legelőnyösebb —

emésztet kihordási vállalatunkat.

Alólirt új vállalkozók a legújabb szerkezetű kihordási
eszközökkel rendelkezünk és pontos, előnyös és minden tekintetben
megbízhatóságunknál fogva a n. é. közönség becses
pártfogását kiérdemelni annál is inkább törekszünk, mert
megvagyunk győződve, hogy a n. é. közönség saját érdekében
kifolyólag vállalatunkat pártfogolni el nem mulasztja.

Elvállalunk szakmánkba vágó minden munkát és kö-
telezzük magunkat úgy szerződésileg, valamint magányosoktól
felvállalt munkát pontosan és a legelőnyösebb feltételek mel-
lett teljesíteni.

Tisztelettel:

1254 (1-5) **WEISZ ÁRON és TÁRSA,**
vállalkozók.

Bejelentések elfogadtatnak: **Belmagyar-utca**
1. sz. és **Györgyalvi-utca 33. sz. alatt.**

Jutányos ár!

Borüzlet felhagyás miatt

— eladó —

egy egész pincze bor,

1893. December hó 20-án felvett pincze-
leltár szerint.

Faj szerint a következő:

1-ső osztályu Magyar-Igeni	9085 liter,
2-od " Magyar-Igeni	11,422 "
Rizling 1888-beli, több hordóba	814 "
Rizling 1892-beli, egy hordóba	600 "
Som Magyar-Igei 1892-beli	2191 "
Som 1889-beli	363 "
Sauvignon Krakkói 1885. és 1888-beli	540 "
Carbenet Krakkói 1885. és 1888-beli	1498 "
Carbenet több hordóba 1891-beli	1768 "
Ürmös	591 "

1252. (2-x)

Összesen: 28,872 liter.

Értekezhetni:

WALTON EDUÁRD

tüzletébe,

Köszönet, főtér 9. szám (Báré Jósika-ház.)

A legkitünőbb ásványvizek anyaföldjének
a székelőföldnek kincses terméke!

„RÉPÁTI”

legtisztább égvényes gyógy-savanyuvíz,

mely páratlanul szorossá teszi és rendkívül dús, főleg kötött szén-
tartalmú folyadék, ritkítja pártját a kontinensen.

Első rangu gyógyital

különösen emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomorhajokban, gyuladós
hólyag és kövesvényes bántalmaknál; mely betegségek ellen a „Répáti” ásványvíz
használatát megbeszélhetetlen értékű a legmesszebb menő figyelemre méltó.

Legelőnyösebb izl, legelőnyösebb borvíz,

mely tekintetben is a „Répáti” ásványvíz mellett, a forgalomban levő ásványvizek
legtöbbjével határozottan elűzölnek.

A „Répáti” ásványvizet mint ritka természeti kincset tehát, úgy is mint a
belsőszervezet betegségei ellen legelőnyösebb, leghatásosabb a gyógyszer-
mindegyik legelőnyösebb gyógyító szert, úgy is mint páratlan élvezeti italt (igen jeles orvosi bi-
zonylatok), valamint a gyakorlatból merített magántapasztalatok alapján minden
éztudatos elfogulatlan lónak rendes használatára a legelőnyösebb — telkieme-
rettel ajánlhatom.

Mindig friss töltésben kapható Köszönet: **Misselbacher,**
Herczeg Albert, Könyv és Hirschfeld Sándor uraknál, a **gyógyszer-**
tárakban és minden nevezetesebb vendéglőben.

Kiváló tisztelettel

a „Répáti” gyógyforrás kezelője:

1044 (27-75)

GYÖRGY JÓZSEF,
Köszönet-Vásárhelyi (Háromszékmegye.)

A CZÉG TELJES FELOSZTLÁSA MIATT

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

V É G E L A D Á S

RENDES SZIDOR és TESTVÉRÉNÉL.

Az összes raktáron levő áruk bámulatos olcsó áron elárusíttatnak.

Confectió és divataruk:

Körköpenyek vattázva 20 frt, 22 frt, 25 frt.
Körköpenyek szörmebéllyel 20 frttól kezdve.
Jaquettek vattázva 9 frttól kezdve.
Hosszu színházi köpenyek vattázva 25 frt.

Tirol Loden dupla széles métere — 40 kr.
Női posztók minden színben „ — 120 kr.
Női posztók mineen színben — 70 kr.
Szőnyegek és függönyök rendkívül leszállított áron.

1232 (7-x)